

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

УДК 351. 327

О. О. Труш,

к.держ.упр., проф.,

професор кафедри права та європейської інтеграції ХарPI НАДУ;

Ю. О. Лермонтова,

*к.держ.упр., науковий співробітник навчально-науково-виробничого центру НУЦЗУ,
м. Харків*

ІНСТИТУЦІЙНА СИСТЕМА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ГАЛУЗІ БОРОТЬБИ З КАТАСТРОФАМИ (частина 1)

Розглянуто структуру інституційної системи і функції основних інституцій Європейського Союзу (ЄС) таких як Рада ЄС та Європарламент у галузі боротьби з катастрофами.

Ключові слова: Європейський Союз, інституції ЄС, інституційна система ЄС, катастрофи.

Одним з основних напрямків спільної політики Європейського Союзу (ЄС) у галузі безпеки і оборони є напрямок, пов'язаний зі сферою цивільного захисту (ЦЗ) населення і територій від катастроф техногенного та природного характеру, який стосується як кожної із держав-членів, так і ЄС вцілому. Масштаби катастроф все частіше приймають транскордонний характер і держави поставлені перед необхідністю координації своїх зусиль у всіх напрямках. Саме з цією метою в ЄС сформована певна інституційна система, на яку покладено функції попередження, реагування та ліквідації наслідків катастроф.

Підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС та його державами-членами, ратифікація зазначеного документу усіма 28 державами ЄС відкриває перспективу інтеграції до цього об'єднання, створення передумов для стрімкого політичного та економічного розвитку України в партнерстві з Євросоюзом, вимагає від нашої держави вивчення можливостей співробітництва в галузі попередження та ліквідації катастроф, взаємодії з певними інституціями ЄС в цій сфері.

Питанням європейської інтеграції, інституціональної побудови ЄС у своїх наукових працях приділяли увагу Д. Гиллінгхам, Л. Грицаєнко, І. Грицяк, В. Говоруха, Л. Ентін, Д. Монар, Р. Морган, В. Посельський, О. Рудік, М. Сміт, П. Спірос, В. Стрельцов, Б. Топорнін, Т. Шинкаренко та ін.

Побудова вітчизняної та закордонних систем управління ЦЗ та його складовими розглянута в роботах С. Андреева, М. Брушлинського, Ю. Воробйова, Ю. Глуховенка, В. Доманського, Л. Жукової, О. Мікеева, О. Могильниченка, М. Стеблюка, М. Фалеева, Г. Федулова, В. Федоренка, В. Шоботова, І. Шпільового та ін. Але питанням побудови і функціонування інституційної системи ЄС у галузі боротьби з катастрофами цілому було приділено недостатньо уваги.

Тому метою роботи є аналіз інституційної системи Європейського Союзу в галузі боротьби з катастрофами.

На даному етапі в ЄС входять 28 держав і три держави Європейського Економічного району. За даними 2009 р. чисельність населення країн, що входять в ЄС, склала 499,7 млн людей (3-тє місце в світі), загальна площа – 4 892, 7 тис. км² (7-ме місце у світі), густина населення – 116,4 люд./км², обсяг виробництва ВВП – 17,08 трлн дол. США (1-ше місце у світі) [1].

Основними інтеграційними інститутами ЄС з організації всієї адміністративної, законодавчої і виконавчої діяльності є Рада ЄС, Комісія Європейських Співтовариств (КЕС) і Європейський парламент (ЄП). У даному дослідженні будуть розглянуті Рада ЄС і ЄП в контексті діяльності ЄС з питань в областях ЦЗ та надання надзвичайної гуманітарної допомоги, які включають в себе системні заходи щодо попередження, підтриманню готовності, реагування і ліквідації наслідків природних і техногенних катастроф.

Діяльність Ради ЄС у галузі боротьби з катастрофами. Рада ЄС є важливою ланкою в організації діяльності ЄС, де повноважні представники національних держав захищають свої національні інтереси і приймають рішення, які в підсумку стають загальноєвропейськими, в тому числі і з питань розвитку системи ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги.

Рада ЄС складається з представників кожної держави на рівні міністрів, уповноважених представляти дану державу. Склад Ради ЄС не є постійним і обов'язково змінюється в залежності від питань, які розглядаються і вирішуються на його засіданнях. У засіданнях Ради ЄС беруть участь міністри, які відповідають за відповідні напрями в урядах своїх держав. Засідання Рад ЄС окремо з питань ЦЗ та надання надзвичайної гуманітарної допомоги не проводяться. Ці важливі питання, як правило, розглядаються на засіданнях Рад ЄС із загальних питань та зовнішніх зв'язків та юстиції і внутрішніх справ. Деякі зі складу Ради ЄС збираються на свої засідання рідко, інші засідають практично постійно (наприклад, Рада ЄС із загальних питань та зовнішніх зв'язків). Поряд з офіційними засіданнями Ради ЄС останнім часом все частіше практикуються неофіційні зустрічі міністрів для вільного обміну думками з профільних питань, де можуть також розглядатися питання ЦЗ ЄС. Неформальні зустрічі міністрів закордонних справ країн ЄС проходять в рамках так званих тимніхських зустрічей (місце проведення першої зустрічі м. Тімніх, Німеччина). Рада ЄС може скликатися за власною ініціативою, за ініціативою відповідних інститутів ЄС або однієї з держав-членів. Рада ЄС із загальних питань та зовнішніх зв'язків з 01.12.09 р., після набуття чинності Лісабонського договору [2], припинила свою діяльність і трансформувалася у дві нові незалежні структури: Рада ЄС із загальних питань та Рада ЄС зовнішніх зв'язків.

Держава, що головує в Раді ЄС, виконує суто технічні функції у визначенні порядку денного, постановки питання на голосування і редагування протоколів

засідань. Держави – члени ЄС заздалегідь готуються до виконання обов'язків Голови і формують на цей період стратегічну лінію діяльності ЄС, включаючи і перспективні напрямки розвитку ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги. Пропонована ними концепція щодо розвитку системи ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги, як правило, включає в себе спадкоємність заходів попереднього головування в цих областях і перспективні напрямки щодо подальшого їх вдосконалення та розвитку.

Наприклад, в ході німецького головування (перше півріччя 2007 р.) [3] приділялася велика увага удосконаленню механізму ЦЗ Співтовариства, прийнятого 23 жовтня 2001 р. 2001/792 / ЄС Euratom [4], у галузі оперативного реагування на катастрофи і надання надзвичайної гуманітарної допомоги, проведення навчань і пілотних проектів, організації навчання та наукових досліджень. У цей період Радою ЄС був прийнятий документ [5] “Про створення фінансового інструменту цивільного захисту” 2007/162 / ЄС Euratom від 5 березня 2007 р., який надав юридичні та фінансові повноваження КЕС на залучення сил і засобів третіх країн для підтримки гуманітарних операцій ЄС. Крім того, уперше в ЄС було проведено багатосторонні навчання сил цивільного захисту ЕСЛЮК 2007.

Французьке головування в ЄС (друге півріччя 2008 р.) було більш амбітним. Французи активно продовжували цілеспрямовані заходи щодо подальшого розвитку системи ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги. У цей період Радою ЄС із загальних питань та зовнішніх зв'язків була затверджена доповідь “Посилення можливостей ЄС з попередження та реагування на катастрофи” (15933/1/08 від 8 грудня 2008 р.) і прийнята Директива Ради ЄС “Про перелік та класифікації критично важливої інфраструктури ЄС” (2008/114 / ЄС від 8 грудня 2008 р.) [6]. Франція також приділяла велику увагу проведенню навчань ЄС з боротьби із катастрофами, розробці єдиних стандартів із підготовки фахівців ЦЗ, фінансової підтримки різних програм і проектів щодо попередження та ліквідації природних і техногенних катастроф. Крім того, у період французького головування в рамках ЄС була запропонована нова ініціатива – Союз для Середземномор'я. Головна мета ініціативи – захист інтересів і зміцнення політичного та економічного впливу ЄС в країнах Середземномор'я. Важливо, що однією з п'яти основних напрямків діяльності нової ініціативи є співробітництво у сфері боротьби з природними та техногенними катастрофами в даному регіоні.

Водночас, наприклад, у ході чеського та шведського головування в ЄС (2009 р.) не було зроблено істотних рухів для розвитку системи ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги. Їх діяльність в цій області зводилася до продовження спадкоємності заходів попереднього головування.

Ключову політичну роль у роботі Ради ЄС відіграє Комітет постійних представників (Permanent Representative Committee, COREPER), основним завданням якого є підготовка проектів рішень Ради ЄС. Комітет постійних представників (КОРЕПЕР) підрозділяється так:

КОРЕПЕР-1, що складається із заступників постійних представників (послів) держав-членів ЄС, що здійснюють технічну роботу над текстами;

КОРЕПЕР-2, що складається із постійних представників (послів) держав – членів ЄС, що займаються політичними аспектами підготовки рішень Ради ЄС.

Основним структурним підрозділом Ради ЄС є Генеральний секретаріат, яким керує Генеральний секретар / Високий представник Європейського Союзу з питань зовнішньої політики і безпеки (Генеральний секретар / Високий представник), який забезпечує інформацією Раду ЄС з питань формування та застосування політичних рішень, а також, за необхідністю, бере участь від імені Ради ЄС та за дорученням Президента в проведенні діалогів з третьою стороною.

Кабінету Генерального секретаря / Високого представника напряму підпорядковуються різні служби забезпечення його діяльності, військовий штаб, Спільний ситуаційний центр ЄС і Комунікаційний центр міжконсульської взаємодії. Крім того, кабінетам Генерального секретаря / Високого представника та його заступника підпорядковуються інші додаткові служби забезпечення діяльності Генсекретаріату і 8 Генеральних директоратів (рис. 1).

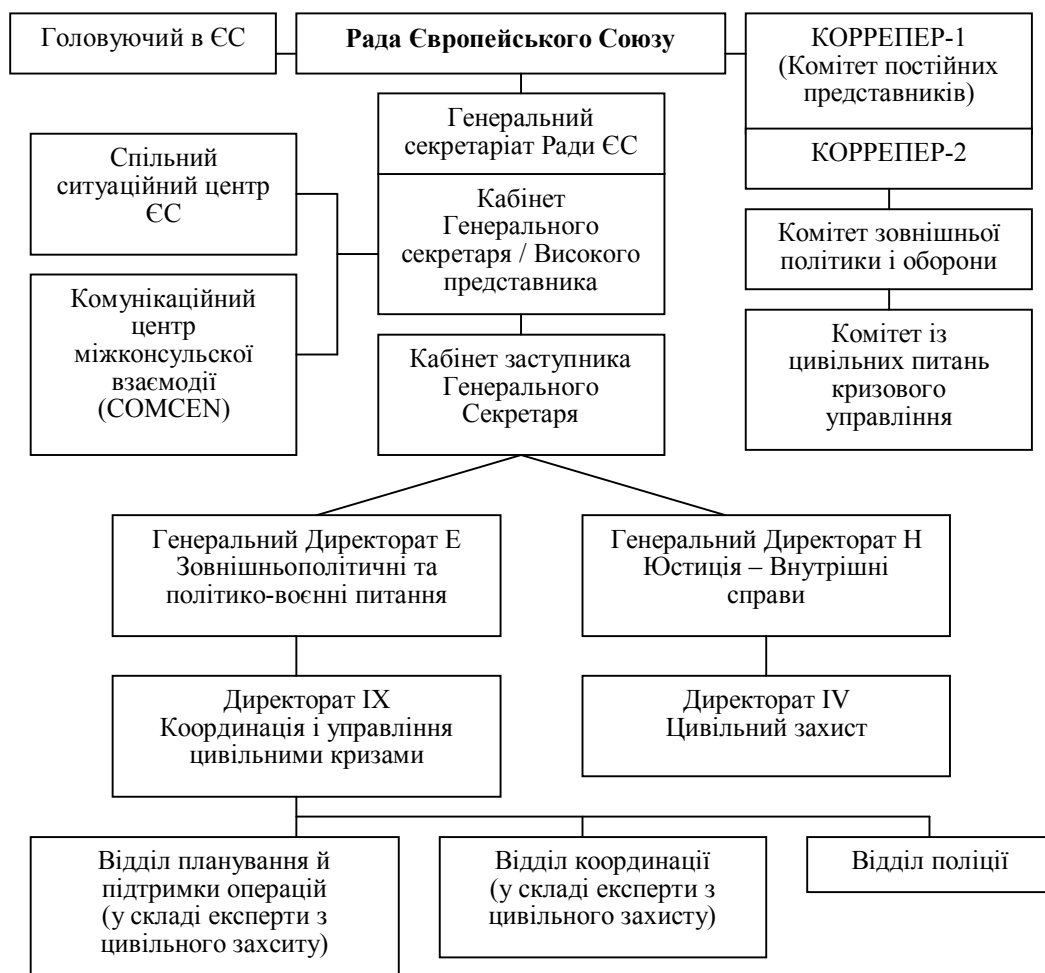

Рис. 1. Структурні підрозділи Ради ЄС, що відповідають за питання цивільного захисту

Генеральний секретаріат Ради ЄС забезпечує спадкоємність роботи і готує протоколи засідань Ради ЄС, які потім підписуються представником держави-голови та Генеральним секретарем, а також здійснює координацію різних напрямків його діяльності.

Суттєву допомогу Раді ЄС у визначенні напрямів спільної зовнішньої та безпекової політики (СЗБП) Євросоюзу надає Комітет із зовнішньої політики і безпеки (Political and Security Committee, PSC), який створений рішенням Ради ЄС 22 січня 2001 р. 2001/78 / CFSP [7]. Комітет із зовнішньої політики і безпеки (КЗПБ) працює під егідою Ради ЄС як підготовчий орган і приймає рішення під її керівництвом. Основною функцією КЗПБ є моніторинг міжнародної обстановки і сприяння завданням реалізації європейської політики безпеки і оборони (ЄПБО).

У період кризи Комітет з зовнішньої політики і безпеки стає органом Ради ЄС, яку очолює Генеральний секретар / Високий представник. У цей період голова КЗПБ може брати участь у засіданнях КОРЕПЕР. КЗПБ відіграє ключову роль у визначенні чіткого реагування ЄС на кризи, включаючи природні та техногенні катастрофи, відповідає за політичне регулювання і стратегічне управління операціями, що проводяться військовими і цивільними силами ЄС.

Для отримання узгодженої позиції країн ЄС з цивільних питань кризового управління в рамках завдань СЗПБ, Комітет із зовнішньої політики і безпеки направляє запити Комітету з цивільних питань кризового управління (Committee for Civilian Crisis Management, CIVCOM) і при прийнятті рішень керується його рекомендаціями та пропозиціями. Комітет з цивільних питань кризового управління (КЦПКУ) є робочою групою країн ЄС, де розглядаються та погоджуються пропозиції щодо цивільного управління катастрофами, включаючи питання ЦЗ Співтовариства. В даний час в ЄС створено і функціонує близько 40 різних робочих груп, які забезпечують діяльність Ради ЄС. КЗПБ і КЦПКУ очолює, як правило, представник країни-голови в ЄС.

У Генеральному секретаріаті Ради ЄС за питання ЦЗ відповідають такі підрозділи (рис. 1):

а) *Директорат IX з координації й управління цивільними кризами Генерального директорату ЄС із зовнішньополітичних і політико-військових питань.* Директорат IX здійснює свою діяльність під керівництвом Генерального секретаря / Високого представника та його заступника, а також політичним контролем та стратегічним управлінням КЗПБ, і відповідає за збір, аналіз і оцінку інформації, планування і підтримку операцій цивільного управління кризами, що проводяться під егідою ЄПБО.

Директорат IX складається з трьох відділів. Найбільш важливим є відділ планування і підтримки операцій, куди входять експерти з питань ЦЗ. Основне завдання відділу – оперативне застосування всіх цивільних сил і засобів в операціях з цивільного управління кризами в рамках ЄПБО, забезпечення їх ефективного планування та проведення.

б) *Директорат IV з цивільного захисту Генерального директорату Н з питань юстиції та внутрішніх справ.* Директорат IV не робить істотного впливу на формування стратегії ЦЗ Співтовариства, розвиток співпраці з профільними закордонними структурами. Основне завдання - планове забезпечення роботи КЦПКУ з питань ЦЗ ЄС і цивільних питань кризового управління в рамках завдань

СЗПБ, а також адміністративно-технічний супровід цих документів у Генеральному секретаріаті Ради ЄС та інших структурах ЄС. Директорат IV здійснює свою діяльність під керівництвом Генерального секретаря / Високого представника та його заступника.

в) *Спільний ситуаційний центр (ССЦ) ЄС*. На основі процедур КЗПБ, Генеральний секретар / Високий представник керує роботою ССЦ ЄС, який безпосередньо підпорядковується його кабінету. ССЦ ЄС забезпечує діяльність КЗПБ аналітичною інформацією, необхідною для прийняття рішень щодо врегулювання кризи, здійснює розробку та виконання планів на період катастрофи із забезпечення безпеки і надання допомоги співробітникам різних структур ЄС, що перебувають у відрядженнях по лінії Євросоюзу. ССЦ ЄС має спеціальну закриту мережу, якою можуть користуватися тільки представники компетентних органів країн ЄС і допущені співробітники різних структур ЄС. Сама мережа складається з інформаційного блоку і форуму. На інформаційному форумі розміщується максимум наявної інформації про катастрофу, а на форумі вона оперативно обговорюється, і приймаються необхідні рішення.

За інформацією ССЦ ЄС щодня близько 80-100 співробітників ЄС убувають у відрядження в різні країни світу. Центр, за день до вибуття цих співробітників у відрядження, автоматично отримує повідомлення, в якому міститься наступна інформація: в яку країну відряджений співробітник, хто сприяє в роботі і забезпечує безпеку, службові та домашні адреси і т.ін. На основі цієї інформації, при виникненні катастрофи, ССЦ ЄС своєчасно може передати необхідні інструкції щодо забезпечення безпеки даного співробітника.

Мережа постійно вдосконалюється, впроваджуються новітні інформаційні технології та обладнання, що істотно підвищує ефективність і якість роботи ССЦ ЄС, послугами якого щодня користуються до 200 чоловік з різних організацій ЄС.

г) *Комунікаційний центр міжконсульської взаємодії (КЦМВ)*. Основне завдання КЦМВ – здійснювати міжконсульську взаємодію та координацію заходів на рівні Євросоюзу з надання допомоги громадянам ЄС при виникненні природних і техногенних катастроф, як на території ЄС, так і в третіх країнах, а також сприяння їм в евакуації з районів катастроф та отриманні необхідної інформації щодо питань особистої безпеки. Генеральний секретар / Високий представник керує роботою КЦМВ, який безпосередньо підпорядковується його кабінету.

Виконання практичних заходів щодо забезпечення безпеки і надання допомоги пересічним громадянам ЄС при різних катастрофах повністю знаходиться в компетенції країн ЄС. Крім існуючої допомоги державних органів, кожен громадянин ЄС зобов'язаний самостійно піклуватися про свою безпеку. При вибутті в іншу країну він повинен ознайомитися з ситуацією в ній, знати контактні адреси консульств країн ЄС, періодично інформувати близьких про себе і т.д. Сайти, якими можуть користуватися громадяни ЄС, для отримання такої інформації, знаходяться при міністерствах закордонних справ країн ЄС. Ефективність таких інформаційних національних сайтів дуже висока. Щодня їх відвідують 20–30 тис. людей. Додатково громадяни ЄС можуть отримати подібну інформацію в турагентствах, у ЗМІ, у спеціальних брошурах з питань безпеки та надання надзвичайної допомоги.

Нині, за участю КЦМВ, при Генеральному секретаріаті Ради ЄС створюється відкрита для всіх громадян ЄС веб сторінка з питань безпеки та надання надзвичайної допомоги [8]. Через цю сторінку будь-який громадянин ЄС може вийти на сайти міністерств закордонних справ країн ЄС, ознайомитися з брошурами з питань особистої безпеки, дізнатися про наявність консульства країни ЄС в іншій країні і отримати інформацію про саму країну.

Діяльність Європарламенту в галузі боротьби з катастрофами. Європейський парламент (ЄП) є важливим структурним елементом щодо формування законодавчої бази в усіх областях діяльності ЄС, включаючи розвиток системи ЦЗ та надання надзвичайної гуманітарної допомоги. У ЄП немає спеціалізованої структури, яка б окремо розглядала питання в цих областях. ЄП, як правило, розглядає ці важливі питання в Комітетах регіонального розвитку та захисту навколишнього середовища, Підкомітеті з безпеки та оборони Комітету з міжнародних справ. Всі резолюції ЄП в області боротьби з природними та техногенними катастрофами, мають рекомендаційний характер. Єдиним законодавчим документом для структур ЄС, що відповідають за боротьбу з природними та техногенними катастрофами, є бюджет ЄС, який затверджується ЄП.

Основні завдання ЄП у галузі ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги полягають у:

- наданні підтримки КЕС, Раді ЄС у розробці та прийнятті нових законодавчих документів щодо вдосконалення інструментів ЦЗ ЄС;
- сприянні реалізації політики ЄС у сфері довкілля та законодавчих ініціатив по боротьбі з глобальним потеплінням з метою формування єдиної платформи ЄС з реагування на природні та техногенні катастрофи;
- розгляді основних пріоритетів ЄС щодо захисту населення, майна та навколишнього середовища від природних і техногенних катастроф, а також пропозицій щодо їх попередження.

Діяльність ЄП є досить важливим у контексті розвитку механізмів функціонування системи ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги. Одним з останніх таких документів ЄП стала резолюція “Про вдосконалення можливостей ЄС з реагування на катастрофи” від 19.06.08 р Резолюцію було прийнято з метою попередження повторення подій літа 2007 р., що супроводжувалися руйнівними лісовими пожежами в країнах півдня Європи та потягли за собою величезні матеріальні та людські втрати. У прийнятій резолюції ЄП погодився з представленим КЕС Планом дій щодо посилення можливостей ЄС при реагуванні на природні та техногенні катастрофи (березень 2008 р.) і вважає цей напрям пріоритетним політичним завданням Європейського співтовариства. Крім цього, дана резолюція ЄП містить важливі рекомендації і заклики структурам ЄС, які спрямовано:

- на подальше застосування наявних ресурсів, у першу чергу національних можливостей країн ЄС при катастрофах, що має бути спрощеним і гарантувати їх оперативне використання в операціях ЦЗ ЄС;
- створення бази даних про катастрофи, необхідних і наявних засобах ЦЗ ЄС;
- продовження розвитку можливостей ЄС у галузі швидкого реагування, прийнявши за основу існуючі модулі ЦЗ країн ЄС, і заклик КЕС розробити спеціальні пропозиції стосовно даного питання;

– підготовку проекту нового пакета законодавчих інструментів, наприклад, у вигляді рамкової директиви. Цей документ повинен складатися їх трьох розділів: посилення заходів щодо попередження катастроф в рамках діючих механізмів ЦЗ Співтовариства, розробки нової превентивної стратегії ЄС із боротьби з катастрофами та підтримки розвитку знань і технологій у цій життєво важливій галузі.

Прийняттям даної резолюції ЄП показує, що підходи ЄС у цій галузі повинні “закривати” всі етапи заходів щодо боротьби з природними та техногенними катастрофами, починаючи від попередження і закінчуючи відновленням.

Діяльність ЄП, як і будь-якого парламенту, повністю політизовано. У ньому відбувається складна політична і бюрократична боротьба за найважливішими аспектами діяльності ЄС. Незважаючи на це, євродепутати практично завжди знаходять спільні підходи і надають істотну допомогу і підтримку КЕС, Раді ЄС з питань вдосконалення та розвитку ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги.

Докладний аналіз діяльності Ради ЄС і ЄП з питань розвитку системи ЦЗ ЄС і надання надзвичайної гуманітарної допомоги дозволяє зробити висновок, що Рада ЄС і ЄП є важливими ланками в організації діяльності Європейського Союзу, одними з найважливіших інтеграційних інститутів ЄС в галузі ЦЗ та надання надзвичайної гуманітарної допомоги, які включають в себе системні заходи щодо попередження, підтримання готовності, реагування і ліквідації наслідків природних і техногенних катастроф.

Забезпеченню безпеки громадян ЄС, власності та навколишнього середовища від природних і техногенних катастроф надається величезне значення, як на рівні ЄС, так і на національних рівнях. Разом з тим в ЄС залишається багато складних проблем, основними з яких є мовний бар’єр, різні національні законодавства і наявність необхідного фінансування.

Крім розглянутих інституцій ЄС, важливе місце в галузі ЦЗ та надання надзвичайної гуманітарної допомоги займає Комісія Європейських Співтовариств, про що йтиметься в подальших дослідженнях.

Література:

1. History of the European Union. – Режим доступу : // http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_en.htm .
2. Лісабонський договір про внесення змін до Договору про Європейський Союз та Договір про заснування Європейського Співтовариства. – Режим доступу : // <http://www.rjan.ru/politics/20091002/187235710.html> .
3. Порядок головування стран в Раді ЄС до 2020 р. – Режим доступу : http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2007/l_001/1_00120070104en0101 .
4. Механізм цивільного захисту Співтовариства (2001/792/ЄС Euratom). – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001D0792:EN:NOT> .
5. Про створення фінансового інструменту цивільного захисту (2007/162/ЄС Euratom). – Режим доступу : // <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=ELEX:32007D0162:EN:NOT> . – (Від 5 берез. 2007 р.).
6. Про перелік та класифікації критично важливої інфраструктури ЄС (Council Directive 2008/14/ЄС) – Режим доступу : // <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:0082:EN:PDF> .
7. Рішення Ради ЄС від 22 січня 2001 р. 2001/78/CFSP// . – Режим доступу : <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:027:0001:0003:EN:PDF> .

8. Сторінка з питань безпеки для громадян ЄС. – Режим доступу : // <http://www.travel-voyage.consilium.europa.eu> .

Trush O.O., Lermontova Y. O. The institutional system of the European Union in the field of struggle against disasters (part 1).

The paper considers the structure and functions of the institutional system of the main institutions of the European Union (EU) including the Council and European Parliament in the field of struggle against disasters.

Key words: the European Union, EU institutions, EU institutional system, disaster.

Надійшла до редколегії 16.12.2015 р.

УДК 311:336.012.23

М. В. Гончаренко,

к. держ. упр., доцент,

доцент кафедри економічної теорії та фінансів ХарPI НАДУ,

м. Харків

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ СТАТИСТИКИ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

Узагальнено методологічні засади формування міжнародних стандартів статистики державних фінансів та визначено основні розбіжності між зарубіжною та вітчизняною практикою статистичних досліджень сектора державних фінансів.

Ключові слова: державні фінанси, статистика, міжнародні стандарти.

Статистика державних фінансів (далі – СДФ) широко використовується для регулювання соціально-економічного становища в суспільстві та аналізу економічних процесів у державі. Глобалізаційні процеси й умови, що висуваються ринковою економікою, вимагають переходу статистики державних фінансів в Україні на міжнародні статистичні стандарти, які дозволять підвищити якість обліку органів державного управління та прозорість їх операцій.

Великий внесок у забезпечення порівнянності статистичних даних роблять міжнародні організації, а саме: Міжнародний валютний фонд (МВФ), Євростат, ООН тощо. Методологічні основи побудови статистики державних фінансів викладені в офіційних виданнях МВФ. Основним методологічним документом у галузі стандартів формування статистичних даних у галузі державних фінансів є Керівництво по статистиці державних фінансів [8], розроблене МВФ, чинна редакція якого була опублікована у 2001 р.

Вітчизняна методика статистичного аналізу державних фінансів значно відрізняється від загальноприйнятих у розвинених країнах підходів, що актуалізує проблему стандартизації СДФ в Україні та її гармонізації з міжнародними стандартами.